

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Концептуальні аспекти контролю та аудиту

Рівень вищої освіти – третій (доктор філософії)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Концептуальні аспекти контролю та аудиту
Викладач (-і)	Василіук М.М., д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(066)4653250
Е-mail викладача	mariya.vasyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Концептуальні аспекти контролю і аудиту» спрямована на формування системного розуміння теоретичних, методологічних та практичних засад сучасного аудиту й контролю. Курс забезпечує комплексне бачення контролю й аудиту як стратегічних інструментів управління, що поєднують методологічні основи, сучасні парадигми, етичні стандарти та перспективи розвитку, формуючи у здобувачів освіти здатність критично оцінювати трансформаційні процеси та застосовувати концептуальні підходи у професійній діяльності.	
3. Мета та цілі курсу	
Метою вивчення дисципліни «Концептуальні аспекти контролю і аудиту» є формування у здобувачів освіти здатності до глибокого теоретичного осмислення, критичного аналізу та наукового дослідження сучасних концепцій, методологій і практик контролю та аудиту в умовах трансформаційних змін. У процесі вивчення дисципліни здобувачі освіти опановуватимуть фундаментальні теоретико-методологічні засади контролю та аудиту, їх еволюцію, функції та роль у системі управління, а також розвиватимуть здатність до оцінювання ефективності систем внутрішнього контролю та аудиту в контексті забезпечення прозорості, підзвітності та довіри до фінансової інформації.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням. <i>Загальні компетентності:</i> ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04 Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. <i>Фахові компетентності:</i> СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках. СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем. СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів	

дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК05. Здатність здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню у науковій та практичній сферах.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Результат навчання:

РН02. Здійснювати пошук, аналізувати, критично осмислювати та систематизувати інформацію, отриману з різних науково-практичних джерел та основних національних, європейських, міжнародних нормативно-правових актів з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		22	
практичні		24	
самостійна робота		44	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
II	071 Облік і оподаткування	перший	обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни

Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичні заняття	самостійна робота студента
ТЕМА 1. Концептуальні та функціональні засади контролю й аудиту 1.1. Контроль і аудит як базові категорії фінансової науки. 1.2. Функціональне призначення контролю й аудиту в управлінні фінансами. 1.3. Інституційна роль контролю й аудиту в системі управління суб'єктом господарювання.	2	2	4
ТЕМА 2. Економічні трансформації та їхній вплив на систему контролю й аудиту 2.1. Глобалізація, нестабільність ринків як чинники трансформаційних змін у сфері контролю і аудиту. 2.2. Зміни у фінансових моделях та бізнес-процесах.	4	4	6

2.3.Вплив кризових явищ (економічних, політичних, екологічних) на контрольні системи.				
ТЕМА 3. Парадигми контролю і аудиту: класичний та сучасний вимір 3.1. Історичні витоки парадигм контролю та аудиту. 3.2. Класичні парадигми фінансового контролю. 3.3. Класичні парадигми аудиту. 3.4. Методологічні основи класичного аудиту і контролю. 3.5. Окремі сучасні парадигми контролю і аудиту.		4	4	6
ТЕМА 4. Трансформація нормативно-правового регулювання контролю та аудиту в умовах змінного середовища 4.1.Впровадження вимог щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку. 4.2.Роль міжнародних організацій в умовах змінного середовища.. 4.3.Національні ініціативи щодо модернізації контролю.		4	4	8
ТЕМА 5. Контроль і аудит як інструменти управління ризиками та забезпечення довіри до фінансової інформації 5.1. Внутрішній контроль як інструмент управління ризиками. 5.2. Зовнішній контроль у забезпеченні прозорості та довіри до фінансової інформації. 5.3. Практичні аспекти інтеграції контролю та аудиту в управлінський процес.		4	4	8
ТЕМА 6. Етичні засади аудиторської діяльності та професійна відповідальність 6.1. Етичні виклики в умовах нестабільності. 6.2.Роль професійних організацій у регулюванні етичних норм. 6.3.Механізми забезпечення етичності аудиту. 6.4. Етичні дилеми в аудиторській практиці.		2	4	6
ТЕМА 7. Внутрішній контроль у концептуальному вимірі: моделі побудови, стандартизація та ефективність 7.1. Основні компоненти системи внутрішнього контролю. 7.2. Моделі внутрішнього контролю. 7.3. Стандарти внутрішнього контролю. 7.4.Оцінка ефективності внутрішнього контролю.		2	2	6
Разом		22	24	44
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	6. Система оцінювання курсу 100 бальна шкала: до 50 балів– протягом семестру, 50 балів – на іспиті. 90-100 балів – “відмінно” – аспірант демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; 70-89 балів – “добре” – аспірант демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; 50-69 балів – “задовільно” – аспірант володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; 26-49 балів – “не задовільно” – аспірант не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами. Накопичення балів аспірантом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні: – практичні, поточне оцінювання (40 %);			

	– самостійна робота (10 %); – обсяг балів за екзамен (50 %). Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті (аспірант повинен отримати чотири і більше оцінок) шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання.
Вимоги до письмових робіт	Аспірант виконує одну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (аспіранти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття). У разі відсутності здобувача йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультаційної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у аспірантів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичні навички з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань аспірантів. Оцінки за практичне заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	Максимальну оцінку 50 балів аспірант може отримати протягом семестру за всі види контролю в межах практичних занять та самостійної роботи, 50 балів за екзамен. Мінімальним допуском до екзамєну є 25 балів.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи аспіранта, що відводиться на вивчення дисципліни «Концептуальні аспекти контролю та аудиту» складає 44 години. Аспірантам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6730). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою аспірант проходить тестування на платформі дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що здобувачі освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату> та ін.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що здобувачі освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Ознайомитися з положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>. Академічну заборгованість здобувачі освіти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

Неформальна освіта: у здобувачів освіти є можливість отримати додатковий бал до підсумкової оцінки (3-5 балів), пройшовши онлайн курси на платформі Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: <https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Також приймаються сертифікати, які підтверджують проходження курсів на інших платформах неформальної освіти. Як правило, здобувач попередньо повинен погодити з викладачем коректність обраного курсу. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>

8. Рекомендована література

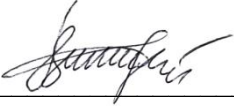
1. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-ХІІ (зі змінами та доповненнями) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-ХІV (зі змінами і доповненнями). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
4. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII (зі змінами і доповненнями). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>
5. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII (зі змінами та доповненнями). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
6. Василюк М.М., Васильченко С.М. Формування механізму контролю за результатами діяльності органів місцевого самоврядування // «Регіональна економіка та управління», 2021. Вип. 4 (34). С. 15-18.
7. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : навч. посібн. (для студентів вищ. навч. закл.) / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Конупатрий. – К. : Центр учбової літератури, 2021. – 424 с.
8. Клюс Ю. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. / Ю. Клюс ; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля, Ф-т екон. та упр. – Київ : [Вид-во Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля], 2023. – 132 с.
9. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. International Science Journal of Management, Economics & Finance. Vol. 2, No. 1, 2023, pp. 9-18. doi: 10.46299/j.isjmef.20230201.02.
10. Лень, В. С. Облік і аудит у страхових організаціях [Текст] : навч. посібник / Василь Степанович Лень, О. Сидоренко. – 4-те вид., випр. і доп. – К. : Каравела, 2023. – 460 с.
11. Облік і аудит податків в Україні: теорія, методологія, практика [Текст] : навчально-практичний посібник / Олександр Іванович Малишкін. – К. : ЦУЛ, 2022. – 376 с.
12. Обушна Н. І. Інституціональні аспекти розвитку публічного аудиту в умовах модернізації публічного управління в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Каравела, 2023. 470с.
13. Обушна Н. І., Корчак Н. М., Гура В. Л. Публічне фінансування та публічний аудит : теоретико-інституціональний аспект : монографія. Київ : Каравела, 2024. 287 с.
14. Цвігун І.А., Ясінецька І.А., Свиноус Н.І. Ц 25 Державний аудит: навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2023. – 352 с.
15. Шалімов В.В., Шалімова Н.С., Андрощук І.І. Розвиток державного фінансового аудиту місцевих бюджетів. Центральноукраїнський науковий вісник. 2023. Вип. 9 (42). С. 235-245.
16. Financial Audit Issai Implementation Handbook. Version 1. INTOSAI Development Initiative (IDI) Note: This is a new version of Financial Audit ISSAI Implementation Handbook following a light touch revision made as on 8 December 2020. URL: <https://idi.no/elibrary/professional-sais/issaiimplementation-handbooks/handbooks-english/1118-financial-audit-issaiimplementation-handbook-version-1-english-light-touch-review-2020/file>.
17. Kurianov, V. (2021). State Financial Control: The Essence and Synthesis of Views. Economy, Finances, Management: Topical Issues of Science and Practical Activity. Retrieved from <http://efm.vsau.org/en/particles/state-financial-control-the-essence-and-synthesis-of-views>
18. Makarenko S., Plastun A., Makarenko I., Kozmenko S., Kozmenko O. Reforms and competitiveness in the Ukrainian audit market. Polish journal of management studies. 2021. Vol. 23. N 2. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/84682/1/Makarenko_et.al_Reforms_2021.pdf.
19. Zavystovska, G. (2020). Foreign Experience in Public Financial Control. Ekonomichnyy analiz, 30(1), 45–52. Retrieved from <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/658/0>

Інтернет-ресурси

1. Законодавча база Верховної Ради України [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/> :
4. Законодавча база Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/>
5. Державна аудиторська служба України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
6. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/index>
7. Рахункова палата України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>
8. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>

- 9.Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL : <http://www.nssmc.gov.ua>
- 10.Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL : [http:// www.nfp.gov.ua](http://www.nfp.gov.ua)
11. Quality Control. International Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>
12. The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB).URL: <https://www.iaasb.org/>

Викладач Марія ВАСИЛЮК